

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 157/25

V Lucemburku dne 18. prosince 2025

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-448/23 | Komise v. Polsko (Přezkum judikatury Soudního dvora *ultra vires* – přednost práva Unie)

Právní stát: polský Ústavní soud nedodržel několik základních zásad unijního práva, neboť pominul judikaturu Soudního dvora

Soudní dvůr rovněž konstatuje, že polský Ústavní soud není nezávislým a nestranným soudem kvůli závažným nesrovnalostem, které provázely jmenování tří z jeho soudců a jeho předsedkyně

Polský Ústavní soud ve svých dvou nálezech prohlásil některá ustanovení Smluv, jak je vykládá Soudní dvůr, za neslučitelná s vnitrostátní ústavou a výslovně konstatoval, že judikatura Soudního dvora týkající se práva na účinnou soudní ochranu¹ překračuje pravomoci, které byly Soudnímu dvoru svěřeny (*ultra vires*). Evropská komise, která má za to, že uvedené nálezy jsou v rozporu s několika základními zásadami unijního práva, včetně zásady jeho přednosti, podala proti Polsku k Soudnímu dvoru žalobu pro nesplnění povinnosti. Soudní dvůr této žalobě vyhověl a rozhodl, že Polsko nesplnilo své povinnosti, protože polský Ústavní soud porušil zásadu účinné soudní ochrany a nedodržel přednost, autonomii, účinnost a jednotné uplatňování práva Unie, jakož i závaznost rozhodnutí Soudního dvora. Soudní dvůr rovněž vyhověl žalobě Komise v rozsahu, v němž se týkala závažných nesrovnalostí provázejících jmenování tří soudců polského Ústavního soudu a jeho předsedkyně, které zpochybňují postavení tohoto Ústavního soudu jakožto nezávislého a nestranného soudu zřízeného zákonem ve smyslu unijního práva.

Ve dvou nálezech ze dne 14. července a 7. října 2021 prohlásil polský Ústavní soud některá ustanovení Smluv, jak je vykládá Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“), za neslučitelná s vnitrostátní ústavou. Tyto nálezy byly vydány v souvislosti s judikaturou Soudního dvora, jež se týká nezávislosti polského soudnictví.

Těmito dvěma nálezy byla v podstatě vyloučena pravomoc, kterou Soudní dvůr přiznává vnitrostátním soudům a jež jim umožňuje přezkoumávat legalitu postupů jmenování soudců, včetně usnesení polské Národní rady soudnictví (dále jen „KRS“), a rozhodovat o tom, zda tyto postupy nejsou stiženy vadami². Navíc uvedenými nálezy byla odmítnuta předběžná opatření, která uložil Soudní dvůr a jež se týkají organizace a pravomocí polských soudů a řízení před nimi³.

Vzhledem k tomu, že nálezy polského Ústavního soudu porušují zásadu účinné soudní ochrany, zásady autonomie, přednosti, účinnosti a jednotného uplatňování práva Unie, jakož i zásadu závaznosti judikatury Soudního dvora, podala Evropská komise⁴ k Soudnímu dvoru proti Polsku žalobu pro nesplnění povinnosti.

Komise ve své žalobě rovněž poukazuje na nesrovnalosti, které provázely jmenování tří soudců⁵ a předsedkyně polského Ústavního soudu⁶. Komise tvrdí, že polský Ústavní soud není nezávislým a nestranným soudem, jenž by byl předem zřízen zákonem.

Ve svém rozsudku **Soudní dvůr vyhověl v plném rozsahu žalobě Komise a konstatoval nesplnění povinností Polskem.**

Soudní dvůr poukazuje na to, že nález polského Ústavního soudu ze dne 7. října 2021 je v rozporu se zásadou

účinné soudní ochrany, protože v rozporu s judikaturou Soudního dvora odmítá pravomoc vnitrostátních soudů, jež jim umožňuje vykonávat kontrolu zákonnosti postupů jmenování soudců, včetně usnesení KRS, jimiž jsou navrhováni kandidáti na toto jmenování, a rozhodovat o tom, zda tyto postupy nejsou stiženy vadami. Tuto zásadu nedodržel polský Ústavní soud ani ve svém nálezu ze dne 14. července 2021, v němž odmítl uznat závaznost předběžných opatření uložených Soudním dvorem, jež se týkala organizace a pravomoci polských soudů a řízení před těmito soudy.

Sporné nálezy rovněž zpochybňují základní náležitosti právního řádu Unie, neboť v nich jsou odmítány zásady autonomie, přednosti, účinnosti a jednotného uplatňování unijního práva, jakož i zásada závaznosti judikatury Soudního dvora, jelikož brání polským orgánům veřejné moci v uplatňování norem primárního práva Unie.

Soudní dvůr připomíná, že **Polsko se nemůže dovolávat své ústavní identity**, aby se vyhnulo dodržování společných hodnot zakotvených v článku 2 SEU, jako je právní stát, účinná soudní ochrana a nezávislost soudnictví. Tyto hodnoty jsou totiž základem samotné identity Unie, k níž se Polsko dobrovolně připojilo. **Po přistoupení jsou tyto hodnoty konkrétně vyjádřeny prostřednictvím právně závazných povinností, z nichž se členské státy nemohou vyvázat.**

Kromě toho **vnitrostátní soudy nemohou jednostranně určovat rozsah a meze pravomocí svěřených Unii**. Tyto otázky nutně vyžadují výklad unijního práva a v rámci soudního systému Unie, který je stanoven Smlouvami, spadají výlučně do pravomoci soudů Unie. Zejména autonomie a účinnost unijního právního řádu brání jakékoli vnější kontrole rozhodnutí Soudního dvora při výkonu jeho výlučné pravomoci vykládat závazně a s konečnou platností právo Unie a přezkoumávat legalitu unijních aktů. Případné pochybnosti vnitrostátních soudů ohledně rozsahu pravomocí Unie nebo platnosti aktu unijního práva pramenící z důvodu, že tento akt překračuje rámec pravomocí Unie, nebo je v rozporu s požadavkem, podle něhož je Unie povinna ctít národní identitu členských států⁷, lze rozptýlit pouze v rámci dialogu se Soudním dvorem, a to prostřednictvím řízení o předběžné otázce. To platí i tehdy, týkají-li se tyto pochybnosti výkladu unijního práva Soudním dvorem.

Soudní dvůr nakonec judikoval, že jmenování tří soudců polského Ústavního soudu v prosinci 2015 a jeho předsedkyně v prosinci 2016 bylo v rozporu se základními pravidly pro postup jmenování v Polsku. **Polský Ústavní soud tudíž nesplňuje požadavky na nezávislý a nestranný soud zřízený zákonem ve smyslu unijního práva.**

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotčený členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stadiu prvního rozsudku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění rozsudku, a případně jeho shrnutí](#) jsou zveřejněny na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Traian Moga ☎ (+352) 4303 3732.

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

¹ Zakotveného v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU.

² Rozsudky Soudního dvora ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Odvolání), [C-824/18](#) (viz tisková zpráva č. [31/21](#)) a ze dne 6. října 2021, W. Ž. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – Jmenování), [C-487/19](#) (viz tisková zpráva č. [173/21](#)).

³ Usnesením Soudního dvora ze dne 8. dubna 2020, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), [C-791/19 R](#) (viz tisková zpráva č. [47/20](#)), byla Polsku uložena povinnost pozastavit uplatňování ustanovení, která zakládají pravomoc kárného kolegia Nejvyššího soudu rozhodovat v kárných věcech týkajících se soudců. Cílem tohoto opatření bylo zachovat právo na účinnou soudní ochranu s ohledem na to, že byla zpochybněna nezávislost a nestrannost kárného kolegia.

⁴ Viz [tisková zpráva](#) Komise.

⁵ V prosinci 2015 byly během osmého volebního období Sejmu zvoleny tři osoby, které nahradily soudce, jimž uplynul mandát, zatímco během sedmého volebního období byli již v říjnu 2015 zvoleni do stejných funkcí tři jiní soudci. Polský Ústavní soud v nálezech ze dne 3. a 9. prosince 2015 rozhodl, že volba těchto tří soudců během osmého volebního období byla v rozporu s Ústavou. Tři osoby zvolené v prosinci 2015 však složily přísahu před polským prezidentem a byly oprávněny zasedat, zatímco soudci zvolení v říjnu 2015 se nemohli ujmout své funkce.

⁶ Plenární zasedání, které mělo jmenovat kandidáty na tuto funkci, bylo svoláno v tentýž den, kdy se mělo konat, a nezúčastnili se ho všichni soudci Ústavního soudu (jeden nebyl přítomen). Ze čtrnácti přítomných soudců se osm odmítlo zúčastnit hlasování a požadovalo odklad, aby se mohl zúčastnit i patnáctý soudce. Kandidátka na předsedkyni, kterou později jmenoval polský prezident, byla zvolena pěti hlasy, z nichž tři patřily soudcům, jejichž jmenování již bylo zpochybněno. Navržení kandidátů, kteří neměli podporu většiny soudců, přitom bylo shledáno v rozporu s polskou Ústavou.

⁷ Podle čl. 4 odst. 2 SEU.